

OMRAAM MIKHAEL AIVANHOV

Les cinq façons d'aimer: logique, éthique, esthétique

Cele cinci feluri de a iubi: logica, etica, estetica

Conferința din 28.08.1972

Iar pentru a vă arăta în ce măsură oamenilor le lipsește ceva, în experiențele lor, am să vă dau un singur argument: Cum se făcea focul în trecut ? Cum procedau sălbaticii, primitivii ? Toată lumea știe: luau două bucăți de lemn și le frecau, le frecau, le frecau, până când acestea se încălzeau; apoi, continuau să frece până ce țâșnea flacăra, lumina. Și gata ! Și ce presupune acest act ? În el există frecarea: aceasta este mișcarea – voința. Există căldura: aceasta este inima – sentimentul, iubirea. Iar lumina – focul – este inteligența. Și atunci de ce oamenii se freacă, se freacă, se încălzesc, se încălzesc, dar nu apare lumina... Nu este lumina. S-au oprit la căldură, la plăcere. Unde este lumina, (capacitatea) de a înțelege tot, de a se ilumina, de a fi ca un soare ? Ei nu au mers până acolo, nu știu să ajungă până acolo. Ceea ce înseamnă că le lipsește ceva, vedeți ? Prin urmare, toate trei sunt necesare. Nu este acesta un argument extraordinar ? De ce nu reflectează ? Să se frece, să se frece, dacă le face plăcere, dar să nu se oprească numai la plăcere. Plăcerea să fie doar un punct de plecare, pentru a merge mai departe. Dar ei se opresc, se înneacă acolo ! Oh, là, là ! N-au pic de cunoaștere. Căci iubirea nu este dată numai pentru a te îndobitoci. Dacă am întreba Inteligența Cosmică, ea ar spune: «Eu am creat iubirea pentru a-i duce pe oameni până la Divinitate, iar ei se opresc la jumătatea drumului !». Și dacă Dumnezeu este iubire, atunci de ce nu ajung oamenii la acea iubire, divină ? Se opresc la o iubire senzuală, pur animalică. Înseamnă că lipsește ceva. Sărutați un bărbat, sărutați o femeie, dacă vreți; țineți-o în brațe, dacă vreți, dar nu rămâneți aici, pentru a fi arși.

Atunci când aprindeți un chibrit, trebuie să frecați; bățul de chibrit este principiul masculin, iar cutia de chibrituri este principiul feminin. Pentru a aprinde este nevoie de principiul feminin. Da, dar chiar trebuie să aprindeți toată casa, ca să ardă tot ? Nu este un motiv ! Nu trebuie să dați foc la tot. Trebuie să vă iluminați, nu să topiți totul. Nu, nu, nu ! Nu există cunoaștere în capul oamenilor. Iată ce trebuie să învățați ! Așa că trebuie să mergeți în Tibet. Există

tibetani care știu cum trebuie procedat. Dar, cum vă spuneam, sunt două feluri de tibetani, două feluri de știință tantrică. Primii se exerzează timp îndelungat, luni de zile, cu o femeie, fără a o atinge, fără a o săruta... până ce devine stăpân pe situație, se domină. Poate merge până la capăt, fără emisie. El atinge în felul acesta culmea extazului, ore în șir, fără emisie, fără pierdere, fără să piardă nimic. Și sunt alții care nu vor să meargă până acolo; păstrează distanța. (Doar) cu o privire, cu câteva atingeri de mâini, prin cuvânt, prin sentimente, ei pot sublima, pot crea.

Există deci două categorii. Primii merg foarte departe. Cealaltă parte a Inițiaților, nu merge până acolo. După părerea mea, calea a doua este mai bună. Nu e bine să alegeți prima categorie. Cei care aleg primul drum se numesc Siddha ???, v-am vorbit despre ei; sunt Inițiați, Saddhu (Înțelepți) care mănâncă orice, chiar și intestine, chiar și măruntaie, chiar și murdării, excremente, nimic nu este murdar pentru ei; și capătă puteri magice. Iar alții care țin cont de latura estetică: puritatea, curățenia, aspectul estetic. Întotdeauna trebuie să alegeți; chiar și drumul inițiativ trebuie să-l alegeți. Sunt două categorii. Eu nu vă sfătuiesc să intrați în prima categorie. (Consider că) frații și surorile nu trebuie să facă (asemenea) experiențe. A existat un doctor Hannish, care a scris o carte despre regenerare, în care îi sfătuia pe tinerii căsătoriți cum să facă schimburi în acest domeniu. Eu nu l-am cunoscut pe doctorul Hannish, i-am întâlnit pe mai mulți dintre discipolii lui; ei nu erau într-o stare prea bună, pentru că era foarte greu pentru ei și nu reaușeau, cădeau victimă... A doua categorie e cea mai bună. (Pentru) cei care pot ! Cei care nu pot, cel puțin... De fapt există trei categorii... patru categorii ! Prima categorie e cea a oamenilor obișnuiți; acolo domnește dezmațul, libertinajul; nu există limite, nu există nimic. Sunt cufundați cu totul... Aceasta este deci prima categorie. A doua, este cea a oamenilor care încep, în sfârșit, să facă eforturi, să economisească ceva, să păstreze ceva, să trimită câte ceva către Cer – dar trăind ca ceilalți, permițându-și tot, dar încercând totuși să salveze ceva. A treia categorie este cea a misticilor, a asceților, care au suprimat tot; nu acceptă nici să vadă femeia sau să vorbească cu ea, pentru că (dupa ei) femeia este diavolul. A patra categorie este cea a adevăraților Inițiați; ei trăiesc în lume, iubesc femeile, vorbesc cu femeile, dar fac o muncă uriașă pentru Împărația lui Dumnezeu, fără să meargă până unde merge cea de-a doua categorie. Poate de fapt există cinci categorii, pentru că această categorie, care merge atât de departe și se reține, nu este menționată printre cele patru, așa că sunt cinci. Dar cel mai bine este să nu fii ca asceții, ca ermiții, ca puritanii, ca unele ființe religioase, că riști să te îmbolnăvești, ci să

faci parte din această a cincea categorie și să iubești, să iubești, să iubești, zi și noapte, să nu-ți comprimi dragostea, să n-o limitezi, ca să nu explodeze și să rupă digurile, să producă boli, și să dai de lucru psihanalizatorilor. Ci să iubești, adică să nu comprimi, dar să trimiți această iubire tuturor fapturilor și să fii atât de fericit, atât de dilatat, zi și noapte, fără a obosi. Dar pentru a putea ajunge aici, să iubești, să iubești, să iubești, fără a obosi..., lucrul acesta nu obosește, dimpotrivă, ești mereu dilatat, mereu inspirat, mereu încântat și iubești pe toată lumea; dar fără a coborâ, fără a vă murdări; și chiar îi veți vindeca pe ceilalți, îi proiectați către Cer și nici o lege nu vă acuză. Numai oamenii vor găsi că sunteți anormal. Da, toți oamenii, pentru că ei au găsit deja norma (regula), ceea ce e normal; și tot ce nu le seamănă este anormal.

Fericiți cei care au ajuns în această a cincea categorie ! Ei sunt izvoare, surse de viață, de iubire, izvoare de lumină; ei sunt eliberați, nu sunt tulburați, nu sunt tentați, ei plutesc deasupra a tot și este extraordinar. Dar pentru a ajunge până aici, cred că trebuie să lucrezi timp de mai multe încarnări, pentru că nu cred să se poată realiza așa ceva într-o singură încarnare. Nu trebuie să vă faceți iluzii. Pentru că această tendință, această forță este milenară..., înțelegeți ? Acest instinct, dacă vreți..., nimic nu va putea împiedica, opri, acest instinct, dacă n-ai lucrat de secole.

În acel moment, nimeni nu vă poate seduce, puteți merge la nudiști, puteți chiar să sărutați pe oricine, dacă vreți, nu va exista decât purificare; eliberați, vindecați și nici o lege nu vă poate reproșa, fiindcă nu murdăriți. Dar cei care ajung la acest stadiu, nu vor voi nici măcar să facă experiențe, când pot să le facă – dar nu vor. De ce ? Pentru că au ales latura estetică și nu le place decât latura estetică. Și ce este latura estetică ? Am să vă spun câteva cuvinte.

Latura estetică... Dacă ați studia filozofia, veți vedea că filozofia studiază logica, etica și estetica. Ce este logica ? Este un domeniu al intelectului: cum să raționezi, cum să tragi concluzii, cum să compari, cum să aprofundezi. (Toate acestea) sunt procese pur intelectuale. (Deci asta e) logica. Și ce este etica ? Aceasta este o altă ramură, care privește legile, comportamentele, morala, latura bine și rău; este mai degrabă inima. Inima: aspectele ce țin de sentimente, de emoție, religia, aceasta este latura etică. Dar latura estetică ? Aaa, este latura artei, a frumuseții, a proporției, a culorii, a simetriei. Așadar, latura estetică este latura purității și este domeniul actelor, a comportamentului, a artelor, a mișcării. Latura estetică este latura frumuseții și purității. Așadar, atunci când ai ales latura estetică, este o latură extraordinară și eu consider chiar că ea este deasupra laturii logice, deasupra laturii etice. De ce ? Veți vedea (îndată).

Să luăm, de exemplu, construirea unei clădiri. Ce le precede toate ? Latura inteligență. Mai întâi se lucrează cu intelectul, pentru a cântării, a măsurii, a calcula, a dispune camerele, înălțimea, distanțele, tot, tot, tot, materialele, tot. iată latura logică. Și apoi ? Oho, acum începe latura etică: se lucrează, se pregătește, se construiește, este extraordinar ! Și la sfârșit ? Cu ce terminăm ? Când e gata, trebuie să îmbrăcăm, să punem perdele, tablouri, culori... Latura estetică vine la sfârșit. Nu te poți ocupa de latura estetică la început, pentru că totul se va murdări ! Ocupați-vă de latura estetică de fi terminat clădirea ! Va trebui să o luați de la capăt ! Puneți perdele, puneți tablouri, înainte de a fi făcut construcția: totul va fi murdărit, totul se va rupe. Așadar, latura estetică rămâne la sfârșit. Este coroana perfecțiunii, a creației. Și toate sunt așa, în natură: latura estetică este finisajul. Așa lucrează natura. La început de tot nu este nici o estetică; la început totul este împrăștiat, paraginat: cuie, ciment, cărămizi, lemn... Nu e nici o estetică ! De estetică nu trebuie să te ocupi nici la început, nici la mijloc, ci la sfârșit. Și copilul ? Ce estetică are copilul în burtica mamei ? Mama se ocupă de estetică la sfârșit. Și când se naște, vedem latura estetică terminată, desăvârșită. Și stați așa, în viață, (copilul) e la fel. Abia la sfârșit devine puțin estetic. La început mănâncă orice, face lucruri de care adulții nu sunt prea multumiți. Iar după aceea, învață ce e curățenia, frumusețea. Aici este totuși o inversare, dar nu avem timp să ne oprim. Aici poate este exact invers. Aici latura logică vine la urmă. La început copilul este un artist; nu are estetică, dar e artist: se mișcă, țipă, mâzgălește, cântă – adică plânge – deci mai întâi este artist. Nu e nici savant, nici moralist. E artist. El face ceva. Și apoi, ce se întâmplă după aceea ? Oho, el devine sentimental: se îndrăgostește, iubește, detestă. Și apoi ? Oho, începe să raționeze, devine inteligent. Vedeți, aici lucrurile sunt inversate. Inteligența vine după. Știința vine după. Mai întâi e artist. Iar apoi e religios, pentru că are undeva o icoană și vrea s-o sărute; are sentimente religioase, de respect, de devotement.

Dar să luăm toate acestea și să ne ocupăm de latura estetică.

Latura estetică este foarte importantă. De ce ? Pentru că în această latură estetică există multe elemente – de inspirație, de stimuli. Când ceva este frumos, când este estetic, când este pur, aceasta dă un elan, un stimul, o inspirație pentru a merge mai departe, pentru a evolua, pentru a continua. Și în celelalte laturi, de altfel – în latura logică, în latura etică – dar în latura estetică sunt mult mai sensibili, mai ales tinerii, față de frumos. Ei nu sunt atât de impresionați de cineva care este extrem de savant, extrem de moralist. Dar dacă este frumos, imediat sunt sensibili. Frumusețea (îi impresionează). Iar apoi, când (trece

timpul) devin blazați, dezgustați, văd că frumusețea nu durează, atunci încep să reflecteze, devin gânditori, scriitori, filozofi... (...) Dar mai întâi sunt impresionați de latura estetică: haine, bijuterii, chipuri. E adevărat ? Latura estetică propulsează, dă un impuls formidabil; iar noi trebuie să cultivăm latura estetică. Deși, în Inteligența Cosmică, latura estetică e pe ultimul loc (vine la sfârșit), aici lucrurile sunt răsturnate; latura estetică este cea care acționează cel mai puternic asupra tinerilor: când ceva e frumos, e prezentabil, are o formă extraordinară, sunt impresionați. Dar ce este în interior, ca inteligență, ca și calități, nu văd, nu sunt impresionați. Ca în fața unei fete drăguțe: deși este atât de proastă, de capricioasă, de rea, nu are importanță; e draguță ! Asta contează ! Dar mai târziu, când observă că este atât de proastă, încep să se cam plictisească, să o respingă – pentru că nu știe nici să susțină o conversație, nici nimic. După aceea au alte nevoi: de inteligență, de subiecte filozofice... Toate fetele și toți băieții care nu cunosc aceste lucruri, deseori regretă mult de a se îndrăgosti numai de ceva exterior, artificial; pentru că după aceea observă că interiorul era gol, vid, nu era nimic. Dacă ar trebui să vă țin acum încă o conferință despre cum trebuie să procedați, cum să lucrați, cum să ieșiți din toate acestea, mi-ar trebui vreo doua-trei ore. Pot să fac lucrul acesta. Pentru mine este foarte limpede. Dar vă arunc așa, mici bucățele, tablouri – care sunt foarte veridice, nu-i așa ? Nu puteți spune că nu este adevărat.

Acum alegeți ce vreți, dar să știți că fiecare lucru pe care îl alegeți vă determină deja viitorul. Lucrurile sunt legate unele de altele, până la infinit și viitorul este determinat de alegerea pe care o facem. Și dacă vrem după aceea să distrugem tot, să ieșim din acest eșafodaj sau angrenaj, trebuie să facem o altă alegere. Faceți o altă alegere – apare un alt viitor ! Pentru că totul este înlănțuit, legat. Asta duce departe, departe de tot. Un lucrușor pe care l-ați ales determină tot restul. Dar oamenii nu știu asta. Acest lucru determină tot restul, matematic. Dar nu se vede, și cum nu se vede, ne înșelăm adeseori. Nimic nu este de o importanță mai covârșitoare pentru viitor decât o alegere pe care o faceți. Vă alegeți Maestrul, vă alegeți un loc de casă, alegeți orice, viitorul este determinat. Nu puteți ieși..., viitorul continuă. Pentru a schimba viitorul, trebuie să faceți o altă alegere, pentru a rupe (direcția). Iată cum stau lucrurile în Inteligența Cosmică. Da. De exemplu alegeți Lumina. Spuneți: «A, lumina ! Ce poate să-mi aducă ?». Dar nu știți că alegerea Luminii..., că această Lumină este o întregă lume în care trăiesc făpturi, entități și totul este determinat, până la infinit. Alegeți Lumina, dar nu știți apoi ce vi se va întâmpla, ce minunății – dar cu timpul, desigur. Oamenii ignoranți gândesc: «Oh, aleg Lumina ! Banii !».

Viitorul este determinat: că vă cad dinții, vă cade părul, totul este determinat. Sistemul nervos (cedează). Pentru că ați ales banii ! Ei sunt brânzați la o întreagă lume. E matematic. Oamenii nu cunosc aceste lucruri. «Oh, Lumina !». Dar sunt ființe care aleg Lumina. Iar apoi, toată lumea e a lor. E doar o chestiune de timp. Cerul, Pământul, Îngerii, Arhanghelii... pentru că sunt legați, brânzați la Lumină. Și când ați ales Lumina, ehe, mișcați totul din loc, toate făpturile care sunt în spatele ei. Iată adevărata știință, dragi frați și surori ! Cât de mult lipsește această cunoaștere ! Oamenii aleg, aleg, aleg... Vreți să vă spun ce aleg ei ? Își aleg nefericirea – îndărățul unor lucruri care, după părerea lor, sunt cele mai bune. Când ascuți operele lui Wagner, acolo sunt magicieni negri, îndărățul florilor sunt șerpi; vedeți ? Vrăji, și așa mai departe. Este extraordinar. Și este atât de adevărat. Îndărățul a ceea ce alegem fără Lumină – adică fără înțelepciune, fără un ghid – se ascund cele mai mari primejdii; pentru că lucrurile respective sunt aparent atragătoare, aparent încântătoare, în aparență vă vor aduce fericirea, dar în realitate, aduc moarte. Boală și moarte. Da. De ce să nu alegeți Lumina ? Eu știu, cunosc oameni care au ales Lumina. Și chiar dacă aparent li se întâmplă tot felul de lucruri, este iluzoriu, este pentru foarte puțin timp, e trecător. Li se întâmplă alte lucruri, reale, tangibile, lucruri extraordinare, datorită Luminii. Așadar, dragi frați și surori, ce vreți să vă spun ? Vă spun: «Fericirea să fie cu voi !». Dar nu există fericire fără Lumină ! Nu există fericire în ignoranță ! Și sunt mulți care cred că fericirea este o bucată care poate fi tăiată: «Dați-mi și mie, acolo, un kilogram de fericire !»; (cred) că (fericirea) este ceva în afara noastră, pe care îl putem cumpăra, îl putem găsi, ni-l putem procura. Inițiații spun: «Fericirea este o stare de conștiință: cum să înțelegi, cum să vezi lucrurile și cum să le simți». Aceasta este fericirea ! În afara de asta nu există fericire. Dacă știți cum să vedeți, să înțelegeți lucrurile și cum să le simțiți, fericirea nu vă mai părăsește niciodată. Nu e o bucată de ceva, pe care o puteți cumpăra undeva. Și nici asta nu știu oamenii. Pentru că a petrecut câteva minute, o noapte, cu o fată, (cineva) spune: «O, ce fericit am fost ! Câtă fericire mi-a dat !». O fericire care nu durează decât o noapte, iar a doua zi este nefericit pentru că nu o poate reînoi, nu este fericire. Fericirea nu vă părăsește niciodată. Adevărata fericire nu vă părăsește niciodată, pentru că este un fel de a vedea care rămâne aici, înăuntru. Fericirea nu este afară, este înăuntru.

O după-amiază frumoasă !